

Uue-Alu kruusakarjääri kaevandatud maa korrastamise projekti koostöölastamine

Kobras OÜ koostab Pärnu Linnavalitsuse tellimusel Pärnumaal Alu külas Uue-Alu katastriüksusel (tunnus 82602:002:0218) asuva Uue-Alu kruusakarjääri uut kaevandatud maa korrastamise projekti.

Eialgse projekti koostas Maebüroo Nord OÜ vahemikus 2020-2022 ning projektlahendus nägi ette karjäärist vee väljapumpamist, et muuta nõlvade kallet ja veekogu sügavust. Kuna kaevandamine Uue-Alu karjääris lõppes mitu aastat tagasi, siis on kaevandatud alal tänaseks kujunenud veekogu, mis on juba mitmete liikide elupaik. Karjääris elavad kalad, kärnkonnad, mitmesugused veelinnud (kosklad, sõtkad, pardid jm). Karjääri vanemas osas pesitseb III kaitsekategooria liik hallpõsk-pütt. Korrastamistöödega on arvestatud ja neid teostatud ka kaevandamise käigus ning loodus on osaliselt taastunud. Vee väljapumpamine eesmärgiga anda juba väljakujunenud veekogule uus kuju põhjustab seal juba isetekkeliselt elavate kalade hukkumise ja pumpamine muudab veerežiimi ka kõrvalolevates juba taastatud osades, mistõttu saab ka seal taastunud loodus ja puhkekoht kahjustada.

Pärnu Linnavalitsuse hinnagul ei ole vee väljapumpamine karjäärist mõistlik ja on tänastes oludes mittekohane, põhjustades alal elavatele liikidele suure häiringu ning hävitab seal juba taastunud looduskeskkonna. Olemasolev veekogu ja selle nõlvad sobituvad ümbritseva maastikuga. Seega soovis Pärnu Linnavalitsus olemasolevat korrastamisprojekti muuta järgmiselt:

- Säilitada maksimaalselt olemasolev olukord.
- Mitte teostada vee väljapumpamist ja jätta ala madalaveeliseks veekoguks seal elavate liikide, eelkõige veelindude elupaigaks.
- Teeäärsetel nõlvadel suuri puid mitte raiuda.
- Teega külgnevate nõlvade korrastamine koostöölastada Transpordiametiga.
- Teostada kõrede elupaigaks vajalikud tööd, selleks kaasata vastav ekspert.
- Eraldi puhke- ja supluskohta korrastatavale alale mitte teha, kuna reaalne vajadus selleks puudub. Vahetus läheduses on juba väljakujunenud ja kasutuses olev puhkekoht.
- Kõik andmed kaasajastada.

Korrastamisprojekti muutmiseks on nõusoleku andnud Maa-amet (24.07.2024 kiri nr 7-1/24/8747-2) ja Keskkonnaamet (25.10.2024 kiri nr DM-128464-5).

Uus projektlahendus näeb ette üksnes kõrede elutingimuste parandamiseks vajalike korrastamistööde tegemist. Karjääri korrastamine hõlmab järgmisi töid:

- Vösa raadamine tööde teostamiseks vajalikus ulatuses.
- Kruusavalli rajamine mäeeraldise põhjaserva (selle tarbeks kaevandatakse jääkvaru karjääri kaguservast).
- Olemasolevate katendipuistangute koondamine mäeeraldise teenindusmaa loodeserva.

Karjääri tehnilise korrastamise plaan ning korrastatud maa plaan on toodud kirja lisades. Tõhela-Alu-Murru tee nr 19135 poolisel mäeeraldise nõlval tehnilise ega bioloogilise korrastamise töid ei tehta. Maantee poolne nõlv on kujundatud stabiilsena juba kaevandamise käigus ning praeguseks on seal isetaimestumise

tulemusena kasvama hakanud metsanoorendik. Keskkonnaamet oma 25.10.2024 kirjas nr DM-128464-5 on andnud soovitusel jätta tee ja veekogu vaheline puittaimestikuga ala olemasolevasse olukorda. Maanteepoolse nõlva olukorda iseloomustavad fotod on toodud kirja lisas.

Eelnevast tulenevalt palume Transpordiametil koostöölastada Uue-Alu kruusakarjääri kaevandatud maa korrastamise projekt.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tanel Mäger
Kobras OÜ geoloog
Diplomeeritud mäeinsener, tase 7 (kutsetunnistus nr 176863)

Lisad:

Lisa 1. Uue-Alu kruusakarjääri tehnilise korrastamise plaan.

Lisa 2. Uue-Alu kruusakarjääri korrastatud maa plaan.

Lisa 3. Uue-Alu kruusakarjääri fotod (23.02.2025).